

Speech bij opening Karin Trenkel,

13 mei 2015

galerie Jannie Hommes

Ik heb een abonnement op twee tijdschriften, die twee van mijn passies vertegenwoordigen. Metropolis M over hedendaagse Beeldende Kunst en Gonzo over de rafelranden van de moderne muziek. Aanvankelijk dacht ik dat ik die twee abbonmenten vooral had om me te laten informeren over de voorhoede van deze twee werelden, maar langzamerhand raakt dat op steeds meer op de achtergrond.

Op dit moment is het vooral de taal in deze twee bladen die mij fascineert.

U kent vast allen de taal van metropolis M, dus ik geef u een voorbeeld van een cd-bespreking uit Gonzo.

‘Dit nieuwe trio op een illuster Indielabel biedt een aantrekkelijke mengvorm van Kraut, Drone en Concrete Noise met veel gebruik van Power Electra, Ambient Mantra-Scape en Acid-Metalachtige Apocalyptica Bleep.’ U begrijpt, er mag gedanst worden.

Dit is taal die mij, de abonnee, vertelt dat ik bij een uiterst kleine, zorgvuldig ommuurde en uitgeselecteerde elite hoor, een eiland vol geheime codes, geheime woorden, en vele gefluisterde, ondoordringbare afspraken.

In deze tijdschriften is die taal niet in handen van de kunstenaars en muzikanten maar van de recensenten en kunstbeschouwers, van hen die nuchter willen overwegen en vrij van hartstocht willen denken. Op het moment dat kunstenaars en muzikanten nieuwe wegen inslaan en lak hebben aan al die gefluisterde afspraken, dan hollen deze schrijvers er met hun begrippenarsenaal zo hard mogelijk achter aan.

Maar hoe snel ze zich aanpassen, ze zijn altijd te laat.

Als ik lees over het werk van Karin Trenkel zie ik de begrippen over elkaar buitelen. De eilandbewoners lijken nauwelijks vat op haar te krijgen. Ze zien een landschap van papier, en draaien daar zo'n dichte wolk van begrippen omheen dat het onmogelijk wordt het landschap daadwerkelijk binnen te treden. Men heeft het over de dunne scheidslijn waarop tweedimensionaal driedimensionaal wordt, over pop-up's voor volwassenen die schaduwen veroorzaken die tot wezenlijke schakeringen leiden, over collagetechnieken waar beeld decor wordt, waar interieur theater wordt, installaties en optredens mengvormen presenteren van schilderkunst, film en dans, mengvormen die in ruimtes plaatsvinden die zowel galerie, winkel als podium genoemd mogen worden.

Woorden die zoeken maar woorden die allemaal, stuk voor stuk, ontoereikend zijn.

Ontoereikende taal, daar draait het hier om. Want als de taal ontoereikend lijkt, dan zwaait er ergens een deur open en dan komt trots de poezie binnenwandelen.

Laat ik u een simpel voorbeeld geven: als u in een omschrijving van een film in bv de catalogus van het International Film Festival hier in Rotterdam de term 'poetisch' aantreft, weet dan dat het gaat om een film waar de recensent niets van begrijpt maar die hij desondanks heel erg mooi vond. Poetisch dus. Taal als taal ontoereikend is. Spinoza zei het al, dat wat niet van buitenaf begrepen kan worden, wordt begrepen vanuit zichzelf. Dat ging eigenlijk over God, maar wij weten nu dat hij het vooral over poezie had.

Karin heeft bij deze tentoonstelling een prachtig boek gemaakt. Het is de expositie in de vorm van een boek, maar misschien staat het boek wel hier om ons heen. Karin wilde geen voorwoord in het boek van een van die schrijvers van het eiland. Een openingsspeech is zelfs op het randje, dus hield ze het liefst alles geheim en droeg mij toch vooral op te zeggen wat ik maar wilde zeggen.

Als kunst taal ontmoet lopen die eilandbewoners in de weg. De kunst heeft dichters nodig. Een dichter die gaat zitten en gaat schrijven. Die niet collage, karton, pop up of gescheurd papier schrijft, maar weilanden, zeepieren, watervallen of bosmeren. De schrijft over de openfladderende schaduw van de kamperfoelie, en over zonlicht met de hoogste frequentie.

Je hebt een plaats onder

*het zand onder nog niet bestaande woorden onder
het gewicht van een gigantisch zacht begrazen.*

Een dichter dus als Lans Stroeve van wie al deze citaten zijn. Een dichter als Lans, die gaat zitten, kijkt, ziet, schrijft en vervolgens gezien blijkt te hebben wat niemand ziet. De dichter die ons de kruk toeschuift waarop we klimmen als we in een andere werkelijkheid willen turen.

*Met het brede schuiven van je onderarm heb je plaats gemaakt voor uiterwaarden
winterdijken*

*Je schept met klank, het wegbreken van begroeiing, het inblazen van het
schone, een eenzaam teken voor meer
dan rietvogels om zich te richten op het schitterende.*

Of

*lijkt de lucht van vaster stof
gemaakt dan het spiegelende water
terwijl water duizend maal minder
ijl lijkt te zijn dan lucht en knipt
de kleine ijsvogel in de vorm van
een blauw schaatje precies
op de stippellijn
de horizon los van het water en de lucht*

Het werk van Lans zegt veel meer over het werk van Karin dan welke recensent, kunstbeschouwer, kunsthistoricus of openingspeecher ook. Deze tentoonstelling en deze samenwerking zijn een pleidooi voor de inzet van poezie als belangrijkste middel om taal en kunst te verbinden. Karin en Lans hebben dat als geen ander begrepen.

Waarmee ik de tentoonstelling voor geopend beschouw.

Bas Kwakman, 17 mei 2015